

ÁRA 1500 KORONA

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K. Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára 1.500 K

Budapest, 1925.

VI. évfolyam, 37. szám.

Vasárnap, szeptember 13.

Fölösleges közvetítés.

Dicséretes buzgalommal fáradozik a kormány azon, hogy legalább a legfontosabb élelmickek árát mérsékelje. Arra a megfigyelésre jutott a kormány, hogy a fogyasztást a közvetítés rendkívül megrágitja, mert azok között az árak között, amelyeket a termelő kap és a fogyasztó fizet, aránytalanul nagy és indokolatlan különbségek mutatkoznak. Így a lisztnek a búzához viszonyított ára kétszer nagyobb, mint a békében volt. És hiába engedett el az állam a három százalékos forgalmi adóból egy százalékot, hiába mérsékelték a vasúti szállítási díjakat, ezeknek az intézkedéseknek nem volt meg a várt hatásuk, mert a piac nem lett olcsóbb. A fogyasztók nem élveznek könnyebbséget, mert az adó és tarifamérséklés hasznát azok tartották vissza, akik az áruk forgalombahozatalával s feldolgozásával foglalkoznak.

Mi a legnagyobb elismeréssel adózunk minden olyan törekvésnek, amely az árdrágítók ráncbaszedésére irányul, hiszen ezek mind a fogyasztókat, mind a termelőket károsítják azzal, hogy nyereszkednek a létszükségleti cikkeken és megsarcolják a különben is lerongyolódott közönséget. Azonban legyünk azzal tisztában, hogy a gazdasági élet parazitáit semmiféle hatósági beavatkozás nem fogja visszavonulásra bírni. Mint tapasztalni lehetett, az árdrágítók

ellen alkalmazott szigorú rendszabályok idején is inkább szaporodott a számuk, semmint kevesbedtek volna.

Számszerűen kimutatható, hogy a legfontosabb élelmickek fogyasztása 30—50 százalékkal csökkent. Még nagyobb természetesen a másodrendű szükségleti cikkek fogyasztásának csökkenése. A lepadt forgalommal szemben azonban a közvetítők rendkívül megszáporodtak. Így, noha a marhahús fogyasztása majdnem 50 százalékkal, a sertéshús fogyasztása pedig 30 százalékkal visszaesett, a mézárások és a hentesek száma mintegy 50 százalékkal nagyobb, mint a jobb időkben

volt. Kereskedő sem volt soha annyi, mint most. Több ember akar tehát megélni kevesebb áru forgatása után és minthogy sokan osztottnak a kis forgalomban, az árukat aránytalanul nagy költségek terhelik. Ha kevesebb ember toladna a termelők és a fogyasztók közé s a kevés kéz nagyobb forgalmat bonyolítana le, akkor olcsóbbá válhatna az áru, a vásárlóképesség megjavulása viszont emelné a forgalmat s lassan és fokozatosan javulna a helyzet. De hogy ezt elérjük, a termelők és a fogyasztók közé szükség-telenül elhelyezkedett számföldötti közvetítőket kellene megritkítanunk. Csakhogy ez kivihetetlen, mert a fölösleges kofákat, kereskedőket, mézárásokat meg a többit nem tehetjük B listára.

A megoldást tehát olyan szervezkedésben kell keresnünk, amely a termelőt

A rochedalei takácsok boltja. (Szöveg a hírek között.)

közelebb hozza a fogyasztóhoz s a fölösleges közvetítést minden erőszakos rendszabály alkalmazása nélkül kiküszöböli. Ez valóban nem kivihetetlen. Itt van például a burgonya. A gazdák panaszkodnak, hogy a burgonyáért alig kapnak 250—300 koronát s ugyanakkor Budapesten a kicsiben eladók 1800koronáért árúsítják. Nem volna abban semmiféle boszorkányság, ha a fogyasztási szövetkezetek kézbevennék a burgonyaértékesítést s egyfelől jobb árakat fizetnének a termelőnek, másfelől pedig a fővárosi fogyasztókat is olcsóbban ellátnák. Megtalálhatnák emellett a szövetkezetek is a számításukat s mindenki nyerne a vállalkozáson, legtöbbet pedig a közérdek. Bele kell tehát nyulni az értékesítésbe ezen a módon mindenütt ott, ahol lehet, mert képtelenség tétlenül néznünk, hogy míg a gazda poton áron vesztegeti el a termését, addig a fogyasztás visszaessék s az emberek nagy tömege nélkülözzön a piaci árak aránytalan drágasága miatt.

Budapest, szeptember 12.

Olcsó búzából — drága kenyér. A búzát országsszerte olcsón vásárolják a kereskedők. Míg kora tavasszal 640 ezer koronára is fölment a búza ára, most a vidéki piacokon épen feleárat adják érte. A különböző vidéki vásárokon 320—330 ezer korona a búza ára, de a fővárosi tőzsdén se adnak érte sokkal többet. Annál különösebb, hogy a malmok alig 25%-kal engedték le a liszt árát, a lisztkereskedők már csak 10%-kal tették olcsóbbá a lisztet, a pékek meg tudomást se vettek a búza nagyarányú és a liszt kisebb mérvű olcsóbbodásáról, hanem éppoly drágán árúsítják a kenyeret és a péksüteményt, mint mikor drága volt a búza. Így lesz az olcsó búzából drága kenyér. Nagyon helyeselnék, hogy a kormány nem tűri szólanul ezt az indokolatlan árdrágítást, hanem körmükre koppant a telhetetlen drágítónak. Végére nemcsak a fogyasztó követelheti meg jogosan, hogy a mezőgazdasági termények erős olcsóbbodása folytán olcsóbb élelemhez jusson, hanem a termelőknek is érdeke, hogy olcsó terményeiken ne nyereszkedjenek túlságosan a közvetítők. Ha drága marad a pék, a vendéglős és a kofa, akkor kevesebbet vásárolnak a fogyasztók. Kevesebb hús, kevesebb kenyér és kevesebb zöldség és jözelek fog. Ezt pedig a termelés is megsínyli, mert akkor nem lehet értékesíteni a termésközlőket. A kormány közbelépését azonban kellő kitartással támogassák a fogyasztók is. Bojkotálni kell a túlságosan nyereszkező közvetítőket. Lépjének minél közelebbi összeköttetésbe a termelőkkel. Ha a szabocsai krumplít a jaluai szövetkezetek szállítják majd a fővárosi szövetkezeteknek, bizonyára több haszna lesz ebből a termelőnek, meg a fogyasztónak is.

*

A nagymalmok jajgatnak, hogy tönkre kell menniük, mert nincs kereset. Azt követelik, hogy a kormány neheztse meg a gabona kivitelét a külföldi piacokra, hogy a külföld kénytelen legyen lisztet kivinni tőlünk. A malomipart magunk is fontos iparágnak tekintjük s azt tartjuk, hogy minden célra vezető módon segítségére kell menni. De az ellen határozottan tiltakozunk, hogy, mivel a külföld drága vámmal ereszi be csak a lisztet, most már a gabonánk kivitelét is akadályozzák meg. Micsoda együgyű okoskodás az, hogy, ha a malom tönkremegy, akkor menjen tönkre a mezőgazdaság is. Nyilvánvaló, hogy a külföldnek módjában van más országból is vásárolni annyi gabonát, amennyit csak akar. A gabonakivitel megnehezítése tehát egyáltalán nem vezetne célhoz. A nagymalmosok ne a mezőgazdaságot elnyomó rendszabályokon törjék a fejüket, ha segíteni akarnak magukon, hanem beszéljenek a gyárosokkal, hogy túlzott ipari vámjaikkal ne késleltessék a szomszéd országokkal való kereskedelmi szerződéseket. Egyébként a nagymalmok jajgatását hallva a Bukszbaum bácsi esete jut eszünkbe. Panaszkodik a Bukszbaum bácsi a plébános úrnak, hogy rosszul megy a boltja, minden nap ráfizet, tönkre fog menni miatta.

— Miért nem adja el, ha ráfizet! — kérdi tőle a plébános.

— Hát akkor miből éljek?! — mondja a Bukszbaum bácsi. Akkurat így vannak a «szegény» nagymalmok is.

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

A héten kezdődött meg Genfben a *Népszövetség őszi ülészaka*, amelyen Magyarország ügyei is szerepelnek. Elsősorban a pénzügyi újjáépítés kérdését tárgyalják, amelyben érdekeinket *Walkó Lajos* kereskedelemügyi miniszter képviseli. A katonai vonatkozású ügyekben *Táncos Gábor* tábornok, a kisebbségi ügyekben pedig gróf *Apponyi Albert* az ország kiküldöttje. Sajnos,

a Népszövetség a kisebbségi kérdésben nem felel meg a hozzá fűzött várakozásoknak

s a *bánáti és erdélyi magyar telepesek* panaszát, amellyel a román kormány kegyetlen gazdasági politikája ellen éltek, nem vették kellőképpen figyelembe. A román kormány ugyanis a román agrártörvények értelmében a Romániában található összes birtokokra rateheti a kezét. Nagyon természetes, hogy

a románok ezt a kommunizáló törvényt csak a magyarok ellen akarják kihasználni

s a *bánáti és erdélyi magyar telepesek* ellen ki is használták. Ezeknek a szerencsétlen *tíz holdon aluli* kisgazdáknak mindenüket elvették, poton pénzért birtokaikat megváltották és földönfutókká tették őket. A Népszövetség előtt emelt panaszaik csak részben találtak meghallgatásra, mert a Népszövetség a jogtalan birtokelkobzást, amely a békeszerződésbe ütközik, nem utasította a hágai nemzetközi döntőbírószághoz, hanem mindössze *jelentéktelen kártérítésre* ítélte a román kormányt. Igaz, hogy

ezzel is bizonyosságot adtak a románok eljárásának helytelenségéről,

de korántsem pótolták a károkat, amelyek a *bánáti és erdélyi magyar telepeseket* érte.

Bethlen István gróf miniszterelnök a hét végén elfoglalta hivatalát

és egészsége helyreálltával átvette az ország ügyeinek intézését *Vass József* népjóléti minisztertől. A miniszterelnök visszatérével a politikai életben is élénkség várható, ami összefüggésben van a kormány nagyszabású beruházási programjának gyors tempóban való keresztülvitelével.

A kisgazdapárt gazdatagjai a héten tartották szokásos havi megbeszélésüket Mayer János földművelésügyi miniszternél.

Az értekezleten különböző *agrárkivánságokat* terjesztettek elő, így *Szabó Sándor* a községi közmunkaszolgáltatás eltörléséről, *Szijj Balint* és *Patacsi Dénes* a jövedelmiadó sérelmek orvoslásáról, *Gaál Endre* a közfuvarok igénybevétele terén mutatkozó rendellenességekről, *Csontos Imre* a kincstári illetékek sérelmes kirovásáról, *Renczes János* a szorzószámról, *Bárány Sándor* a cséplőgép tulajdonosok forgalmiadó panaszairól, *Forgács Miklós* pedig a ház- és földadó kivetésének aránytalanságairól, valamint a vetőmag kölcsönről tett előterjesztést. *Mayer János* földművelésügyi miniszter a fölmerült összes kérdésekre kimerítő felvilágosítást adott és különösen kiemelte, hogy

a kormány mindent megtesz a mezőgazdasági termények előnyös külföldi értékesítésére.

Szeptember 13-án, vasárnap lesz az első nagy őszi beszámológyűlés. Ezen a napon *Almássy László* nemzetgyűlési képviselő, a kisgazdapárt ügyvezető alelnöke *Szentendrén* beszámolót mond, amelyen számosan megjelennek a kormány és a kisgazdapárt tagjai közül.

MEZŐGAZDASÁG

A növényi rovarkártevők elleni védekezőszerek beszerzése, elkészítése és eltartása.

Irta: Windisch Rikárd dr. gazd. akad. rend. tanár, Keszthely.

Az élet álom, mondja a költő. Mások viszont azt hirdetik, hogy az élet harcok szakadatlan láncolata. A gyakorlati gazda eme utóbbi állítást szívesebben fogja elhinni. Különösen az esetben, ha gyümölcskertészkedéssel is foglalkozik. Mert úgy a gyümölcsfáit, mint művelési növényeit szinte végnélküli számban pusztítják mindenféle, részben állati, részben növényi eredetű kártevők. Ezek ellen nemcsak a gazdának, hanem egy-egy vidék gazdái összességének is kell védekeznie és küzdenie. Állandó, folytonos harcot kell ellenük folytatni, még pedig azért, hogy a lehetőség határai közé korlátozzuk kártételüket.

Ha a védelem nem körültekintő, alapos, gondos és szakszerű, a kártevők egyszer és mászor tönkreteszhetik egész nagy vidékek gyümölcs- vagy más növény termését is.

Jelentékeny mértékben rovarok is károsítják a művelési növényeket és a gyümölcsfákat. Az ellenük használt szerek, az ú. n. rovarirtóanyagok, nagyon sokfélék lehetnek. A rovarirtóanyag megválasztásánál figyelembe kell venni a rovar, amelyet elpusztítani szándékozunk. De fontos a rovarirtóanyagok mikénti alkalmazása és az alkalmazás időszaka is.

A fontosabb rovarirtóanyagok közé sorolhatók a szappanosvíz, a petrolémemulzió, a dohánylúg (thanaton) oldata. A különféle arzéntartalmú sók vagy ezek keverékei, a jóminőségű rovarpor s ennek szeszes kivonata s a barkósó (chlorbaryum).

A mindezen védekezőszerek elkészítéséhez való anyagokat és segédanyagokat *teljesen megbízható cégektől, szövetkezetektől, esetleg közvetlenül kémiai gyárakból szerezzük be.*

Célszerű, ha a megrendelés alkalmával mindig megírjuk azt is, hogy minő célra kívánjuk a megrendelt anyagot felhasználni.

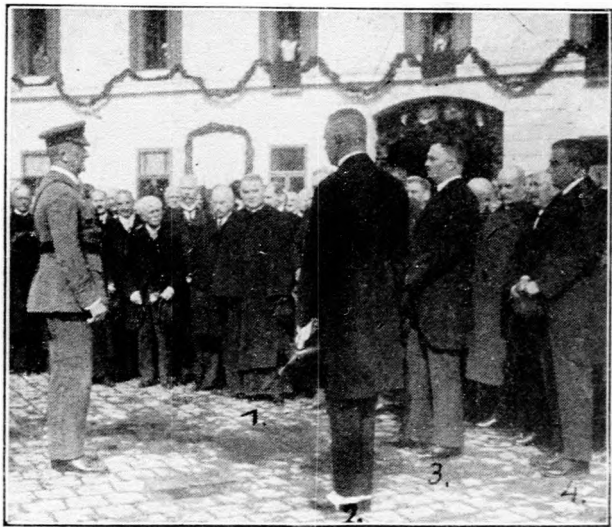
A beszerzett anyagokból *szigorúan és pontosan az előírás szerint magunk készítjük el* a védekezésre való keveréket, oldatot, elegyet, emulziót. Annak alkalmazását, *állandó felügyeletünk és ellenőrzésünk mellett*, olyan munkásokra bizzuk, akikről tudjuk, hogy gondos, rendes, pontos munkát végeznek. Akik nem kapkodnak s nem széleskednek.

Ha a fentiek szemellett tartásával járunk el, hatásos és eredményes lesz a káros rovarok elleni küzdelmünk.

A szappanos víz közönséges házsappannak, vagy a csak gyárilag készülő, lágy, kenőcsszerű káliszappannak, 1—2%-os vizes oldata. Elkészítéséhez, ha csak lehetséges, lágy vizet, eső-, folyóvizet vegyünk. Meleg víz jobban oldja a szappant, mint a hideg. Főlaprózása elősegíti föloldódását. A levél- és az apró pajzstetvek és a körtebolha ellen használják permetezésre.

Nagyon jó rovarirtóanyag a petroléum, de tisztán nem használható, mert kárt tesz a növényben is. Vízben föloldani nem lehet. De szappan vagy tej segítségével vízben egyenletesen elosztható s eme elegy a petrolémemulzió. Két liter petroléumot húsz-negyven liter folyadékra — vízre — osztunk el. Vértét, körtebolha, szőlómoly, levéltetvek s egyéb gyenge-tesztű rovarok ellen használják.

A dohánylúg sűrű állományú, nehezen folyó, vízben lassan feloldódó anyag, amelyet fel nem hígított állapotban, hüvös helyen kell eltartani. A dohányjövédék gyártja ezt és az is árusítja. Mérgező voltát nikotintartalmának köszönheti. Vissza úgy hígítjuk azt, hogy minden hektoliter víz 133 gr tiszta nikotint tartalmazzon. A vizes oldathoz néha még 1½% szappant vagy 2½% oltott meszet keverünk. A vörösnakú árpabogár lárváját olyan dohánylúg-vízzel permetezzük, amely hektoliterenként 2½ kg dohánylúgot tartalmaz, a gabonafutrinkát pedig hektoliterenként 3 kg-ot tartalmazóval. A dohánylúg vizes oldatát szappannal vagy mésszel, vagy ezek nélkül, általában a rágószervekkel bíró rovarok ellen használják. Lehetőleg száraz és meleg időben használjuk permetezésre.

Horthy Miklós kormányzó fogadtatása Balassagyarmaton.

Az előkelőségek között 1. Vass József miniszterelnök-helyettes, 2. Sztranyovszky Sándor főispán, 3. Baross József alispán, 4. Fáy Gyula polgármester.

Az arzéntartalmú rovarirtószerek száma igen jelentékeny. Nagyon mérgesek, miért is *nagyon óvatosan, szigorúan a kiadott használati utasításnak megfelelőleg* használjuk csak ezeket. Ügyeljünk arra is, hogy ne jussanak avatatlan kezekbe. S általában ezek alkalmazásánál sohasem feledkezzünk meg arról, hogy minden arzéntartalmú keverék, vegyület, többé-kevésbé nagy méreg.

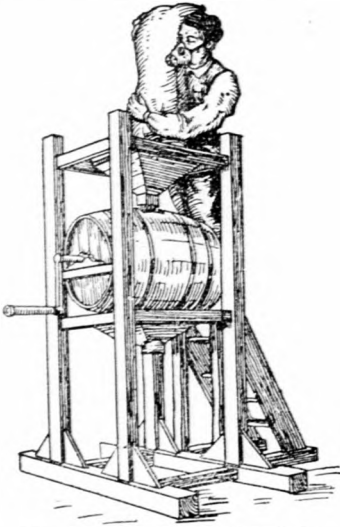
Rovarirtásra nálunk az arzénnek főleg a réz- és az ólom sóit használják. Előbbi só *urániazöld* néven van forgalomban. A növény földfölötti részén rágásoló rovarok ellen használják. Vízben az urániazöld nem oldódik. Egy hektoliter vízbe 60—80—100—300 gr urániazöldet szokás keverni. A használt mennyiség attól függ, melyik kártevő ellen kívánjuk felhasználni. Hogy jobban keveredjék a vízzel és a megpermetezett növényekhez jobban tapadjon, hektoliterenként ½—1 kg rozslisztet, melászt vagy keményítőt, enyvet, dextringet és esetleg 60 gr oltatlan meszet por alakjában keverünk hozzá.

A liszttel, valamint a többi a tapadást előmozdító anyagokkal vagy a mézporral, előzetesen szárazon keverjük össze az urániazöldet, azután beleszítaljuk a vízbe eme keveréket. Használat előtt a permetezésre elkészült elegyet *mindig jól jól kell keverni*, mert az urániazöld állás alkalmával leülepedik. Használják a répbarkó, szalmamoly, az araszoló, a honvédbogár és lárvái, valamint a muszkamoly ellen. A meztelen csiga irtására is alkalmazzák mézporral keverten szárazon.

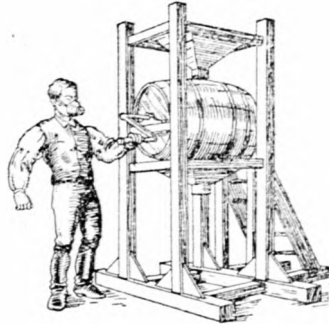
Aki az *arzéntartalmú rovarirtószerek bármelyikét* kívánja kertgazdaságában felhasználni, *tanulmányozza át és nagy figyelemmel olvassa el a M. Kir. Rovartani Állomás 61. számú, 1918-ban kiadott «Figyelmeztető útmutatását», amely az arzéntartalmú rovarirtószerek kerti és mezőgazdasági alkalmazását részletesen ismerteti.*

A valódi rovarpor bizonyos megszártított virágok megörletése révén készül. Használják ezt poralakban szárazon, esetleg szappanos vízben elkeverve. Készítenek belőle borszeszes kivonatot — tinkturát — is. A rovarport mindig *nagyon megbízható* helyen vásároljuk. Lehetőleg friss legyen. *Állás alkalmából veszt hatásától.* A szappanos oldattal kevert rovarpor a fenőgubacstetű, a levéltetvek és a szőlómoly irtására használják. A száraz rovarporral a földibolhák ellen védekeznek. E célra nem tisztán, hanem mézporral (egy rész méz, két rész fovyarpor) keverten alkalmazzák.

A chlorbaryum vagy barkósó fehérszínű, vízben könnyen oldódó, a konyhasóhoz hasonló külsejű test. Kémiai gyárak készítik. Ez szintén *méreg, miért is kellő elővigyázattal kell használni.* Vizes oldatához annyi oltott meszet és melászt

A házilag készült forgódob töltése.

A forgódob üzemben.

A megcsávázott mag párolása.

szokás keverni, hány százalékos oldat alakjában használjuk. 3—4%-os oldata használatos a repabarkó elpusztításánál. De jó más levélragó rovarok ellen is, a hollóbogár, a körisbogár és tavasszal a fák leveleit rágó különféle hernyók ellen is. 4%-os oldata megöli a meztelen csigát is. 3—4%-os oldatával a fiatal lucernát megpermetezve ez hatásos a vincellérbogár és más levélragó rovarok ellen is.

Akinél rovarkár mutatkozik és az érdekeltek nem tudják a kártétőt meghatározni, forduljon tanácsért a M. Kir. Rovartani Állomáshoz Budapest, II. ker., Intézet-utca 1. szám.

Porcsávázás.

A porcsávázás gondolata tulajdonképpen Amerikában született meg, hol használata által rövid három-négy év alatt kiszorították a nedves csávázást. Nálunk, mióta a hazai gyáraknak sikerült hosszas kísérletezés után megfelelő porcsávázószert előállítani, szintén igen rohamosan elterjedt, mert a vele való csávázás végrehajtása igen egyszerű és alkalmazásával a vetőmagot nem kell hosszadalmasan szárítgatni.

A porcsávázásnál a vetőmagot csak egész egyszerűen össze kell keverni, rázni a csávázószerezellel és már is vehető. Végrehajtásánál azonban ügyelni kell arra, hogy a vetőmag beporzása a lehető legtekélyesebb legyen, a por a búza repedéseibe és szőrözetebe mindenütt behatoljon, mert csak így biztosítható a kellő eredmény.

Amerikában már modern motorokkal hajtott csávázógépekkel végzik a porcsávázást, nálunk azonban még ilyen gépek nem kerültek forgalomba s így a gazdák egyelőre saját maguk által készített gépek használatára vannak utalva. Ilyen gépet mindenki kis költséggel és fáradsággal elkészíthet magának. Erre a célra egy teljesen tiszta petróleumos vagy borshordót kell keresni és tengelyre húzva bakra állítani, hogy forgatható legyen. Könnyebb megtöltés végett a hordó nyílását meg kell nagyobbítani. A dobba a felső nyíláson át annyi vetőmagot öntünk, hogy a dob a tengelyen felül legfeljebb kétharmad részig teljen meg. Az előírt mennyiségű száraz csávázóanyag hozzáadása után a hordó tiz percig tartó lassú forgatása biztosítja a teljes beporzást.

Szükség esetén kisebb mennyiségű vetőmag csávázását sűrű zsákban is el lehet végezni. Mivel azonban a zsák szövete sok csávázószert vesz magába, az előírt mennyiségnél lényegesen több porcsávázószert kell alkalmazni. E célra még legjobban megfelelnek a viaszkosvászonból készült rendes méretű zsákok, amelyeknél a viaszkos oldalt befelé fordítjuk. Ezekkel lényeges megtakarítást érhetünk el a porcsávázóanyagban s azonkívül a porképződés is igen csekély.

A zsákban való porcsávázást úgy hajtjuk végre, hogy körülbelül 30 kg. vetőmagot tette be a zsákba, az előírt mennyiségű porcsávázószert hozzáadása után a zsákot bekötjük és tiz percig addig emelgetjük, forgatjuk ide-oda, amíg a vetőmag teljesen egyenletesen bevonódik a csávázószerezellel.

A porcsávázást teknőben is el lehet végezni. Azonban a teknőcsávázásnál még több csávázószert szükséges, mint a zsákcsávázásnál, mert a behatolás közben a légáramlat a csávázószert finom, apró részecskéi közül igen sokat elvisz magával.

Munka közben vigyázni kell arra, hogy a porképződés igen csekély legyen. A munkások csakis bekötött orral és szájjal vagy erre alkalmas védőkkel dolgozzanak. Úgyszintén a vetőgépet kísérő ember is kerülje a felszálló por belélegzését.

A külföldi porcsávázószerek legnagyobb része mérges. Az ezekkel való bánásmód fokozottabb figyelmet követel. Az itthon előállított «Porzol» mérgezést nem okoz, de nagyobb mennyiségben beszívva hányási ingeret vált ki, amely azonban minden következmény nélkül hamarosan emulik.

A csávázási eljárások között feltétlenül a porcsávázásé a jövő, kényelmes volta, az egész művelet gyorsasága feltétlenül följélezi a nedves csávázási eljárásoknak.

Képeink úgy a hordó-, mint a zsák- és teknőcsávázás menetét szemléltetően bemutatják s így bárki ezek után a porcsávázást el tudja végezni.

Monilia-betegség. (Gyümölcspenész.) A gyümölcsfák egyik legveszedelmesebb betegsége. Megtámadja az almát, körtét, naspolyát, cseresznyét, meggyet, szilvát, ringlót és bíret. Szóval majd az összes gyümölcsféléket pusztítja. Jelentős károkat okoz fél-érett és érett gyümölcsökön; lehullanak vagy a fán rothadni kezdenek s rajtuk fehér, sárga vagy szürke színű kör alakú penészvankók képződnek. Jellegetes e betegségnél az, hogy a moniliás gyümölcs a fán összezsugorodik, megráncosodik, barna színű és kökeménységű «gyümölcs-mumiá»-vá válik. Ezek sokszor még a rákövetkező évben is a fán vannak. Mint hogy a gomba a vesszők héjában élőködik, így a fiatal ágakat, virágokat és leveleket is megtámadja, úgy hogy azok elszáradnak, elpusztulnak. A beteg ágak legtöbbször megfagyolást mutatnak. **Védekezés:** 1. A lehullott, rothadt gyümölcsök mindig összeszedendők és megsemmisítendők. 2. Lombhullás után a beteg ágak az elhalt résztől egy arasznyival tovább levágandók, a gyümölcs-mumiák leszedendők és elpusztítandók. 3. A fa töve mindig tisztán tartandó és a lehullott gyümölcs-mumiák miatt a talaj őszkor aláforgatandó. 4. Ősszel a lombhullás után, majd tavaszkor három-négy héttel a rügyfakadás előtt 3%-os mézkenlével vagy 2%-os Sulfarollal, vagy 2%-os Solbárral permetezzünk. Azután pedig virágzás előtt és után 1%-os mézkenlével, 1/4%-os Sulfarollal vagy 1/2%-os Solbárral. Végül, ha a gyümölcs már meggyoró- vagy díonagyságú, 1%-os Solbárral vagy mézkenlével vagy 1/2%-os Sulfarollal permetezzünk. Mivel a monilia valamennyi gyümölcsfát megtámadja, a védekezés az összes gyümölcsfánkra terjedjen ki.

Teknőcsávás.

Teknőcsávás.

Zsákcsovás.

Zsákcsovás.

A takarmánytermés betakarítása és időjárásban. Nagyon figyelemre méltó tanácsot közöl alább egy kiváló gazdatársunk azon esetre, ha esős idő van szénaszárítás idején s ha a gazda a lekaszált takarmányt (legyen az here, lucerna, baltacim vagy bármilyen más), nem bírja teljesen megszárítani s így kazalba vagy boglyába rakni, mert ott megrothadna vagy kigyulladna. Ilyenkor legjobb a szérűkertben mintegy 40 cm vastag réteg alomszalmát helyezni el kazalfeneknek s erre 20 cm-nyi árpa- vagy zabszalmát, mire 20 cm. réteg jöhet a nem teljesen kiszáradt szénaféléből; erre ismét 20 cm. tavaszi szalma, azután megint 20 cm. szénaféle és így tovább, míg csak be nincs katalozva az egész megmentendő készlet, melynek tetjét legalább 60—80 cm vastag száraz alomszalmával fedjük be, hogy ne ázzék. Így jó, kevert szalastakarmányt kapunk, mert a közbenső tavaszi szalma nemcsak a nyirkosságot veszi át a szénától, de annak szagát is izét is, úgy, hogy ha jól összerázza (azért hívják rázottnak) vagy még szecsakázva is etetjük, oly szívesen fogyasztják állataink, mintha tiszta szénát kaptak volna. Hogy ily eshetőségekre mindig el legyünk készülve, a tavaszi szalmákkal takarékosan bánjunk máskülönben. Ha nincs tavaszi szalmánk, régi száraz szénát rétegezzünk a nyirkos széna közé. Az ily keverékek nagy lehetleg keskeny legyen s ne legyen nagyon tömött, tiprott, hogy a szél s nap még némi utószáritást idézhessen elő.

Könyvismertetés. A minap írtuk meg, hogy *Angyal Dezso kertészeti munkáinak* I. kötete megjelent; most immár a II. kötet fekszik előtünk, mely szinte a *gyümölcsstermesztésről* szól s az I. kötettel együtt oly tökéletes egészet alkot, melynél jobbat egy nemzet kertészeti irodalma sem nyújt hibeinek; amiért is a legmelegebben ajánljuk minden kertgazdának, hogy e két kötetet mielőbb szerezzé be s minél szorgalmasabban tanulmányozza, mert ha még oly képzett pomologus is, az ősz mester műveiben fog még lelni tanulni valót. *Angyal* az összes gyümölcsnek valamennyi termelési tényezőire kiterjeszkedő figyelemmel tárgyalja le a könyvben a gyümölcsstermesztés, a csomagolás, elraktározás, konzerválás, szállítás, értékesítés minden csinját-bíját, sőt még a kosárfűz és nemesrózsák termesztését is ismerteti. A kerti élősvények s kertészeti szerszámok és eszközöknek letárgyalásával végzi be a négyszáz-tizenkét oldalra terjedő és ötvenegy szövegközi eredeti ábrával ellátott művét, melynek ára 210.000 korona. «Patria» irodalmi és nyomdai r. t. nyomása. F. Z.

A barackfák gutaütéséről ír a «Növényvédelem» most megjelent legutóbbi száma. Ismerteti a peronoszpóra és a lisztharman közötti különbséget, kitanít arra, hogy hogyan értékesíthetjük a lehullott gyümölcsöt, érdekes képekben mutatja be a Havai-i aszfaltpapírral befedett termőfölköket, cikket közöl a szőlő ősi rothadásáról, a káposztapillangóról, a verébkérdésről, a porcsávázószerek jelentőségéről stb. Az izléses kiállítású dusan illusztrált, havonta egyszer megjelenő páratlan olcsó szaklap ára egy fél évre 25.000 korona. A kiadóhivatal (Budapest, Rákóczi-út 51. IV. 5.) az érdeklődőknek kívánatra díjtalanul küld mutatványszámot.

Rendeljen

Hatvani nemesített

**őszi buza, őszi rozs, őszi zab,
őszi bükköny (pannon-
bükköny)
vetőmagvakat**

Hatvani Növénynevelő Rt.-nél
Hatvan (Nagytelek) vagy

Magyar Magtenyésztési Rt.-nél
Bpest, IV., Szép-u. I. Tel.: J. 148—28.

TANÁCSADÓ

Kérdés. Felesbe vettünk ki bérletet, a termést elcsépeztük és a bérbeadótól kértük a fele vetőmag megtérítését. Jogosan követelhetjük-e? (Littkei olvasó.) — **Felelet.** Bérbeadónak a termés fele minden levonás nélkül kiadandó.

Kérdés. Huszonegyedik életévetem betöltöttem, kötelek vagyok-e a Levente egyesületben résztvenni? (Sióagárdi előfizető.) — **Felelet.** A törvény szerint nem.

Kérdés. Két évig voltam tanonc háziipari szövetségnél, főlzabadtam és mint segéd, két hónapot dolgoztam. Kaphatok-e iparengedélyt? (Füzesgyarmati olvasó.) — **Felelet.** Igen, ha hadirokkantságát és eddigi alkalmaztatását igazolja és erkölcsi bizonyítványát bemutatja.

Kérdés. Édesapám vadászterületet bérel, az ő bekövetkezett halálával lemondhatok-e a vadászterületről? (Egy hű olvasó.) — **Felelet.** A bérlő halála nem szünteti meg a szerződést, ennél fogva békés úton állapodjék meg a bérbeadóval a bérlet megszüntetése, esetleges másra való átruházása iránt.

Kérdés. Lakásom a községtől 7½ kilométernyire van, fiam nem járhat be rendszeren a testnevelőbe, ezért 200.000 koronára megbüntettek, kötelek vagyok-e megfizetni? (Egy előfizető.) — **Felelet.** A lakás távolsága nem mentesít ugyan a törvényes kötelezettségek betartása alól, mindazonáltal adjon be egy kérvényt a főlzolgabírószághoz a bírság elengedése iránt.

Kérdés. 1922. év októberében szabadultam fel mint cipész, azóta csak 13 hónapot dolgoztam, iparengedélyt az ipartestület nem engedett kiadni. Mit tehetek? (Szombathelyi olvasó.) — **Felelet.** Az elsőfokú bíróság elutasító határozatát fellebbezze meg.

Kérdés. Egy távoli nagybácsim vagyonát hagyhatja-e egy második unokahúgára? (Esztergáli előfizető.) — **Felelet.** Igen.

Kérdés. Kell-e engedély ahhoz, hogy valaki saját elbeszéléseit könyvben kiadja? (V. V.) — **Felelet.** Nem.

Kérdés. Lehet-e utazni az Egyesült-Államokba, milyen iratok kellenek hozzá és mennyi az utiköltség? (H. János.) — **Felelet.** Személyi adatainak, családi körülményeinek és utazási céljának megjelölésével forduljon a Kivándorlókat és Visszavándorlókat Védő Irodához, Budapest, VIII., Fiumei-út 4.

Kérdés. Hosszú lejáratú kölcsönt hol lehetne fölvenni? (8492. számú előfizető.) — **Felelet.** A hosszú lejáratú kölcsön ügye most van eldöntés alatt. Valószínűleg tizenhárom százalék körül lesz a kamat. Lapunk annakidején beszámol róla.

Kérdés. Hol tanulhatom ki az automobilvezetést? (Egy hű olvasó.) — **Felelet.** A m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetben, Budapest, VIII., József-körút 6. Forduljon az intézet igazgatóságához kérdésével.

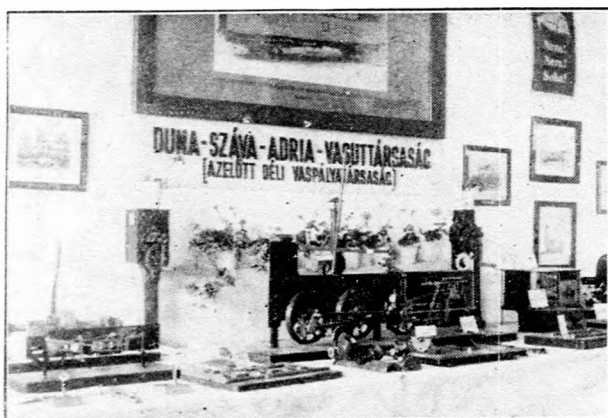
Kérdés. Tejszövetkezetet szeretnénk fölláttatni. Hová forduljunk ez ügyben? (Felsőprekátai kiszagadók.) — **Felelet.** A tejszövetkezeti központhoz, Budapest, V., Nádor-utca 22.

Felhívás olvasóinkhoz!

Arra való tekintettel, hogy több tanácsadásunk nem érkezett meg a tanácsot kérők címére, felkérjük mindazokat,

akik a múlt hónapokban tanácsot kértek tőlünk,

de válaszuk nem érkezett volna hozzájuk, levelezőlapon egy héten belül írják meg, hogy mikor küldték el tanácskérő levelüket, röviden említsék meg milyen természetű tanácsot kértek, meliéltek-e hozzá válaszbélyegzet és megírták-e nevüket, címüket és hogy lapban kérték-e a választ. Eze kre az adatokra a postaküldemények eltűnésének kikutatása céljából van szükségünk és kérjük olvasóinkat, hogy felhívásunknak tegyenek eleget.

A Duna-Száva-Adria Vasúttársaság csoportja a Faluszövetség zalaegerszegi kiállításán.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

A Földbirtokrendező Biróság megszűnésével izgatnak a vidéken.

Lelkiismeretlen egyének egy idő óta azzal izgatják a vidék népét, hogy az Országos Földbirtokrendező Biróság működése rövidesen megszűnik s ezáltal azok, akik eddig még nem jutottak házhelyhez és földhöz, most már nem is fognak hozzájutni. Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint a vidéknek nincs oka izgalomra, mert a Földbirtokrendező Biróság mintegy másfél évig még működésben marad, a földművelésügyi minisztérium pedig ezután az idő után is megtalálja a módját, hogy minden jogos igénylő házhelyhez és földhöz jusson. A vidék népe teljes bizalommal lehet a földművelésügyi minisztérium iránt, ott ma is nagyatádi Szabó István szellemében intézik a földmivestársadalm ügyeit. Maga Mayer János földművelésügyi miniszter a biztosíték arra, hogy nagyatádi Szabó István politikai végrendeletét csorbíttatlanul végrehajtják.

A kiszgazdáknak is juttatnak Deák Ferenc egykori bérleteiből.

Mint ismeretes, Deák Ferenc egykori kehidai birtokát Károlyi Imre gróf egy idegen származású nagybérlőnek akarta eladni. A terv ellen többen tiltakoztak a vármegyei közgazdasági bizottságnál, melynek gazdasági alosztálya a birtokeladást, illetve a szerződést nem hagyta jóvá azzal az indoklással, hogy a birtokot csak okleveles gazda veheti meg és a birtoktestből 400 holdat kiszgazdák részére kell parcellázni.

A földigénylőknek már átadott területek földadója.

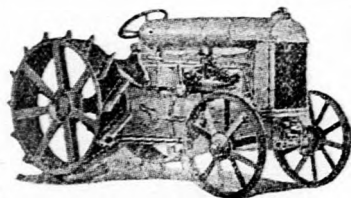
Az ingatlanvagyonváltással terhelt földtulajdonosok már az elmúlt években kisebb-nagyobb területeket adtak a földigénylőknek s dacára ennek a földadót még mindig a régi tulajdonosoktól követelik. Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara ebben a tárgyban fölirt a pénzügyminiszterhez és kérte, hogy ezt az igazságtalan állapotot szüntesse meg és a földadót azok terhére vettesse ki, akik azt tényleg birtokolják.

A Gazdálkodók Útmutatója.

A földbirtokreform sikeres keresztülvitelének biztosítása érdekében igen nagy fontosságú, hogy azok a földművelők, akik a földbirtokreform során földhöz jutottak és csak kis mértékben vagy egyáltalában nem rendelkeznek gazdasági szakismeretekkel, támogatásban részesüljenek abban az irányban, hogy a gazdálkodás alapismereteinek elsajátítására nekik mód nyujtassék. E célból már a multban is a földművelésügyi minisztérium gazdasági előadások tartásával igyekezett a jelzett célt elérni. Mayer János földművelésügyi miniszter pedig erre a kérdésre igen nagy súlyt helyezett és a mult tél és tavasz folyamán sorozatos gazdasági előadásokat tartatott a földbirtokreform során földhöz jutottak kiszgazdák részére, elrendelte továbbá, hogy a gazdálkodás alapismereteit tartalmazó útmutató szerkesztessék, mely a földhöz juttatottak között kiosztandó. Ez a munka a *Gazdálkodók Útmutatója* címen, jeles szakemberek tollából most jelent meg a földművelésügyi miniszter kiadásában. A munka kétszáznyolcvanhét lapon rendszeres foglalatát adja a gazdálkodás összes ágaiban nélkülözhetetlen alapismereteknek. A munka tárgyalja az általános és különleges növénytermesztés, trágyázás, vetés, növényápolás, aratás, cséplés kérdéseit s felsorolja azokat a földművelésügyi tárcához tartozó intézményeket, ahova a gazda tanácsért fordulhat. Külön fejezetben tárgyalja a gyümölcs-termelést, a zöldségtermelést, a gyógynövényeket, szőlőművelést, borkészítést és kezelést és megismerteti a növények ellenségeivel és betegségeivel. Magában foglalja az állattenyésztés, takarmányozás és tejgazdaság alapismereteit, azonkívül tárgyalja a szarvasmarha-tenyésztést, sertésenyésztést és hizlalás, a juh, kecske és házinyúl, valamint a baromfitenyésztés tudnivalóit. Külön foglalkozik a méh- és selyemhernyótenyésztéssel és az állatok gondozásával és ragadós betegségeivel. Ismerteti a gazdasági üzemi és számtartási, valamint a szövetkezeti kérdéseket és útmutatásokat ad arra is, hogyan építkezzenek a földhöz jutottak kis- és törpebirtokosok, végül áttekinthető tájékozást nyújt a gazdák érdekében működő hivatalos és gazdatársadalmi intézményekről és szervezetekről. A szöveg között elhelyezett száznegyven sikerült kép a tudnivalók elsajátításához előnyösen hozzájárul. Mayer János földművelésügyi miniszter intézkedett, hogy az Útmutató a földbirtokreform útján földhöz jutott és birtokukba tényleg bevezetett kis- és törpebirtokosok között kiosztassék. Más érdeklődő és tanulni vágyó kiszgazdák is megszerezhetik az Útmutatót 15.000 korona önköltségi áron, ha eziránt levelezőlapon a földművelésügyi minisztérium könyvtárához fordulnak.

Legény Ödön huszonöt éves jubileuma.

A magyar mezőgazdaság fejlesztésének kiváló munkáját ünnepli a gazdaközönség huszonöt éves munkájának évfordulóján. Legény Ödön huszonöt éves pályafutása alatt tanári, valamint a magyar növénytermesztés, növénynevelés körül kifejtett alapvető működésével a magyar mezőgazdaság újabkori fejlődésének történetében el nem muló emléket állított magának munkaadményeiben. Legény Ödön 1900 augusztus 13-án kezdte tanári és növénynevelő pályáját a magyaróvári magyar kir. gazdasági akadémián, mint aszisztens és a pályájának első felében mint gazdasági akadémiai tanár, később mint elméleti és gyakorlati szakember a magyar növénynevelés, valamint a növénytermesztés kifejlesztésén olyan eredménnyel dolgozott, hogy azzal nemcsak pályatársai, hanem az összes illetékes tényezők elismerését méltán kiérdemelte. Szakirodalmi tevékenységét, szakszerű mélységgel tartott szakelőadásait nemcsak régebbi tanítványai, hanem a gyakorlati gazdák közül is sokan méltányolják, nemesített növényfajtáinak értékét pedig mindenki tapasztalhatta, aki a hatvani nemesített növényfajtákat kipróbálta. Nemesített növényfajtái közül a hatvani nemesített búza és sörépa fajták országterest teljesítik a termelés fokozásának feladatát és általánosan ismeretesek. Tudományos és kutató munkájának eredményei közül a fagyasztott búza és a lencsebikkony a külföldi szakkörök figyelmét is fölkellették, növénykeresztezéséből pedig számos értékes, új növényváltozat keletkezett.

FORDSON TRACTOR

raktárról
azonnal
szállítható

HALTENBERGER VILMOS

a Ford gyárak autorizált képviselője
Budapest, VI., Nagymező-utca 19. szám.

Sürgőny címe:
Wilford Budapest.

Speciális amerikai gazdasági gépek: Oliver-ekék, tárcsásboronák tárcsás szikekék, fűkaszaló, burgonya kiesző, körfűrész berendezés

Népviseltek balassagyarmati kiállítási ünnepeken.
Nagylóciak és ladányiak népviselete.

Mátrazseleiek népviselete.

Tenyészállatokat szerez be a kormány a gazdák és községek részére.

A földművelésügyi minisztérium állattenyésztési főosztálya még ez év folyamán részint magántenyésztőknek, részint községeknek (közirtokosságoknak) vérfrissítés céljából mintegy harminc-nyolcvan darab simmenthali tenyészbikát és 80—100 darab ugyanilyen üszőt, illetve előhasi tehenet vásárol Svájcban, közvetlenül a legnevesebb és törzskönyvezett tenyészetekből. A minisztérium ezeket az állatokat méltánylást érdemlő esetekben úgy a községeknek (közirtokosság), valamint a magántenyésztőknek is árkedvezmény, illetően kamatmentes részletfizetés mellett engedi át. A szükséglet bejelentéseket a földművelésügyi minisztérium állattenyésztési (IV.) főosztályához kell intézni.

Az igazságügyminiszter üdvözlése. A szarvasi evangélikus egyházközség küldöttsége felkereste Pesthy Pál igazságügyminisztert, hogy őt az egyházközség által felügyelővé történő választása alkalmából üdvözölje. Pesthy Pál igazságügyminiszter megható hangon mondott köszönetet az őt ért megtiszteltetésért: Vallásos meggyőződése és hazafias érzése sugallatára — mondotta — örömmel fogadja el a tisztséget, mert meggyőződése, hogy az országot a gazdasági szanalás mellett a lelkek gyógyításának munkájával lehet valóban talpraállítani. Ez pedig csak a vallásérkölesi alapon való minél erősebb munkával lehetséges. Biztosította a küldöttséget, hogy híven és szeretettel fogja teljesíteni kötelességét és kérte munkájához az egyházközség tagjainak teljes bízalmát.

Barla-Szabó képviselő külföldi tanulmányútja. Barla-Szabó József nemzetgyűlési képviselő Németországba utazott szociális és egészségügyi intézmények tanulmányozására, onnan pedig Hollandiába, az amsterdami baleset elleni egészségügyi kongresszusra. Utazása mintegy három hétig tart. Visszaérkezése után, szeptember 20-tól 30-ig, kerületének községeit keresi fel.

Készül a szegedi és bajai műút. Rövidesen megkezdik a Szeged—bajai műút építését. A terv szerint a Szeged—bajai műút hossza 103 kilométer lesz, amelynek egyrésze már teljesen készen van, úgy, hogy csak 63 kilométer hosszúságú műút építésére van szükség.

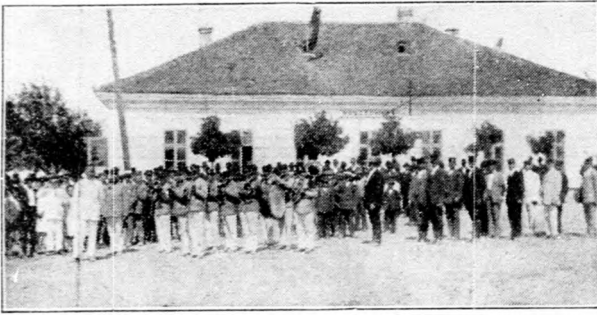
Bronzkorszakbeli leletek a Tiszamentén. A Nemzeti Múzeum tiszazugi ásatásai során előkerült korai bronzkorból származó lakótelepek azonos képe van a tőszegi teleppel. Ez az ásatás is igazolta azt a felfedést, hogy a tiszamenti bronzkori telepek egy-séges kultúrközt alkottak. Az ásatást a Nemzeti Múzeum *Erődi-Harrach* Tihamer nemzetgyűlési képviselő támogatásával ejthette meg, minthogy az ásatás összes költségeit ő viselte.

Több csomagot közös szállítólevéllel lehet feladni. A kereskedelmi miniszter újból megengedte, hogy egy és ugyanazon feladó ugyanazon címzettnek azonos rendeltetési helyre szóló két-három postai csomagot is egyetlen (közös) szállítólevéllel adhasson fel. A közös szállítólevéllel feladott egyik csomagot sem lehet utánvétellel megterhelni s a külföldi forgalomban értéknylvánítással ellátni.

A rochedalei takácsok boltja. A világ minden szövetkezeti embere áhitattal és kegyelettel tekint arra a kis házra, amely első oldalunkon látható, mert *ebben látott napvilágot az első szövetkezeti bolt*. Miként tudjuk, a fogyasztási szövetkezeti mozgalom bölcsőjét Angliában ringatták, Lancashire grófság *Rochedale városkájában*. Ennek a városnak Toad Lane nevű utcájában állott az itt látható ház, melynek földszinti helyiségeiben *1844. dec. 21-én* a *«méltányosság úttörői»* eredeti üzletüket megnyitották. Ezen a nevezetes téli napon gyűltek össze az alapítók, mindmegannyian öreg takácsok és a zárt redőnyök mögött sokáig tanakodtak, haboztak, míg a nagy merészségre el tudták határozni magukat, hogy furcsa ujításukkal a nyilvánosság elé lépjenek. *Ashwort* Sámuel uram, a kinevezett boltos, alig rendelkezett 14—15 angol font (körülbelül 300 békebeli korona) értékű áruval és *Cooper* Vilmos, a pénztáros igazán nem számított arra, hogy a pénzkézzeles sok munkát fog neki adni. Nagy meglepetés volt a vállalkozás a kis városkában. Mindenki erről beszélt, sutogott. Senki sem tulajdonított jelentőséget az öreg takácsok vállalkozásának. Azóta telt-múlt az idő. A takácsok mégis csak boldogultak s három évre rá már tágasabb üzlethelyiséget kerestek. A mag, amit elvetettek, idővel hatalmas fába szökött föl, mely lombjait az egész világ fölé kiterjesztette. S a *«méltányosság úttörői»* eredeti szövetkezete ma is fennáll és egyike a legnagyobb, legvirulőbb angol szövetkezeteknek. Most az angol szövetkezetek szövetségének végre sikerült a házat megvennie s az üzlethelyiséget eredeti alakjában fogja visszaállítani.

A balassagyarmati kiállítás megnyitása. Vasárnap nyitotta meg Horthy Miklós kormányzó a Faluszövetség balassagyarmati kiállítását, amelyet egybekötött Madách és Mikszáth emlékünnepevel. Az ünnepségen megjelent Vass József is, a miniszterelnök helyettese s igen sok társadalmi előkelőség. Balassagyarmat az államfő tiszteletére díszbe öltözött, a házakon zászlók, az ablakokban virág mindenütt. Az ünnepség a főgimnázium udvarán kezdődött, ahol a kormányzó emelkedett beszéddel megnyitotta a Faluszövetség kiállítását, amelyet maga is megtekintett. A nőgrádi járás asszonyai is üdvözölték Horthy Miklóst, akinek selyem himzésű löci varottas legénykötényt adtak ajándékba. Rendkívül érdekes volt a környékbeli népviseletek bemutatása. Mintegy 500 férfi és nő vonult el a vendégek előtt palóc nemzeti viseletben. Délután leplezték le a vármegyeháza falán felított Madách és Mikszáth emléktáblát. A kormányzó itt is nagy beszédet mondott s felszólaltak a tudományos és hivatalos élet képviselői is. A kormányzó az esti órákban tért vissza kisérétével Gödöllőre.

Az oláh kultuszminiszter nem hajlandó szoba állni az erdélyi küldöttekkel. *Makay* Sándor, az erdélyi református egyházkerület főjegyzője és *Fejes* Áron, a nagyenyedi Bethlen-kollégium tanára, sürgős egyházi ügyekben kihallgatást kértek *Anghelcsu* oláh közoktatásügyi minisztertől. A miniszter a református egyház két képviselőjét kalauzoló *Tökés* Ernő bukaresti református esperesnek azt válaszolta, hogy nem fogadhatja őket. A megismételt kihallgatáskérésre a miniszter ezt válaszolta: Menjenek a Népszövetséghez! Az egyházkerület kiküldöttjei hazatérve, jelentést tettek a kerület igazgatótanácsának, amelynek körében a miniszter eljárása nagy fölháborodást keltett.

Nagykörűn augusztus 20-án alakult meg az önkéntes tűzoltóság. Ez alkalommal nagy ünnepséget rendeztek, amelyet a tűzoltózenekar nyitott meg a községháza előtt tartott térzenével.

«Kétszeres» kenyér. Néhány nap óta a fővárosban új típusú, olcsó kenyeret hoztak forgalomba «kétszeres kenyér» címen. Az új kenyérnek — mely hivatva van a magas kenyárárakat letörni — a pékeknél és vízontaladónál egyaránt 5300 korona az ára.

Harc a betegségek ellen. A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeleti úton új tantervet adott ki az elemi népiskolák részére. Az új tanterv szerint a beszéd- és értelemgyakorlatok visszakerülnek a magyar nyelv tárgykörébe és az eddig érvényben volt tantervtől eltérően a III. és IV. osztályban is folytatódnak. Új tárgyként kerül a tantervbe az egészségtan és ezzel megkezdődik a pusztító betegségek elleni küzdelem az iskolákban is.

Kifosztják a kivándorlókat a pesti «pártfogók». Az egymásután gyakran előforduló esetek közt most Antal Mátyás béli földművest fosztotta ki egy ismeretlen pesti «pártfogó», azon a címen, hogy kanadai hajójegyet megszerzi. A falusiaknak ajánljuk, hogy óvakodjanak az ismeretlen pesti «pártfogók»-tól, akik egymásután fosztogatják ki a hiszékeny, külföldre készülő embereket.

Magyar zarándokok Szent István szobrot ajándékoznak a pápának. A szentévi nemzeti zarándoklások során pénteken este indult el Rómába a IV. magyar zarándoklat. Ebben a zarándoklásban igen nagy számmal vesznek részt a különféle katolikus szervezetek. A zarándokok száma 800, akik a fővárosból és az ország minden vidékéről jöttek össze. Az ifjúság Szent István remekbe készült szobrát viszi ajándékba a zarándokokkal a pápának.

Döntő fordulat a hamis milliós bankjegyek ügyében. A haris milliós bankjegyek ügyében folytatott nyomozás egyre nagyobb kereteket ölt. *Preinesberger* Jenő dr. vizsgálóbíró vizsgálati fogságba helyezte magát a csodarabbit, *Friedländer* Hermant és ifjabb fiát, *Chajemet*, akiket szintén a debreceni törvényszék fogházába szállítottak. Chajem bevallotta, hogy az olaszliszka házában elrejtett 240 hamis milliost apjával, a csodarabbival együtt elégette, a rabbi azonban erről sem akart tudni. A vádtanács fenntartotta a *Friedländer*ek vizsgálati fogságát. A vádtanácsi döntés kihirdetése döntő fordulatot hozott az ügyben. A rabbi hébernyelven feloldozta *Friedländer* Frigyesét a titoktartás alól, mire *Friedländer* Frigyes részletes vallomást tett s elárulta cinkostársait.

A folyékony szén. A világpolitika nagy eseményei teljesen elterelték a közönség figyelmét arról a nagyjelentőségű találmányról, amely szinte forradalmat idézett elő a vegytanban. Arról van szó, hogy a heidelbergi egyetem kémiai tanára, *Bergins* professzor, tökéletesítette azokat a módszereket, amelyeknek segítségével a szénből folyékony, égő anyagokat nyer. A *Bergins*-féle eljárással sikerült egy tonna szénből 150 kg benzint, 200 kg nehéz olajat 70 kg kenőolajat és 60 kg fűtőolajat nyerni. Ennek a tudományos felfedezésnek a világ egész gazdasági életére kiható nagy jelentősége van, mert hiszen Németországot függetleníti az olaj- és benzinelehozatal gondjaitól. Angliában máris nagy izgalmat kellett *Bergins* professzor találmánya. Magyar szempontból a találmány rendkívüli fontosságú, mert a magyar szénnek egyenesen rátermettek arra, hogy berginizáltassanak. A kérdés fontosságát jellemzi az, hogy Magyarországba évenként 280 milliárd értékű benzint, kenő- és fűtőolajat, petróleumot hozunk be, a berginizálással pedig ennek jelentékeny részét tudnók fedezni s ezzel igen nagy megtakarítást érünk el.

Egy hatalmas amerikai léghajó borzalmas pusztulása. Az amerikai Ohio állam fölött darabokra tépte a dühöngő orkán a Shenandoah amerikai kormányozható léghajót. A héliumgázzal töltött óriás teste három részre szakadt s úgy zuhant le ezerméternyi magasságból. Parancsnoka, Landsdowne repülőtszáz és vele együtt a személyzet 12 embere, köztük a főmérnök és a gépész, meghalt, a többi legénység és Hall ezredes, aki a hadügyi kormány képviselőjeként tette meg az utat az Óceán fölött, szerencsésen megmenekült. Csak nyolcan maradtak sértetlenek, 15 ember ltöbbsékevésbé súlyosan megsebesült. A szerencsétlenül járt éghajóremeke volt az amerikai léghajóépítésnek. Többször végigröpülté Amerikát s mindannyiszor kitünően bevált. Gyorsasága meghaladta óránként a 100 kilométert. A katasztrófa tulajdonképeni okát nehezen tudják megmagyarázni. A katasztrófa miatt a közvélemény Wilbur tengerészeti államtitkárát okolja, akinek emiatt állása is megrendült. Ugyanis a léghajó parancsnoka az indulás előtt elmondotta az újságíróknak, hogy nem helyesli ezt az utat ebben az évszakban, mert tudja, hogy Ohio állam felett gyakoriak nagy magasságban az orkánok. Figyelmeztette is rá Wilbur államtitkár, ő azonban követelte, hogy most tartsák meg a léghajó nagygyakorlatát.

A föld legnagyobb záporosöje. A föld esőben leggazdagabb vidéke az Amerikához tartozó *Hawai* szigeteken van, ahol évente átlag 11—14 méteres magasságban borítaná el a felszint az esővíz, ha nem szivárogná le a föld mélyébe. (Magyarországnak legesősebb vidékén csak 70 cm. eső esik egy év alatt, tehát még az egy méter sem éri el.) Ugyancsak itt a *Hawai* szigeteken esett egy nap alatt a legtöbb eső 1914. február 20-án, mikor egy nap alatt 80 cm. magasságot ért el az esővíz. A legnagyobb záporosök azonban, amit eddig megfigyelték, nem ezen a legesősebb vidékeken voltak, hanem az egyik 1889. júniusában Romániában volt, ahol percenkint 10-2 millimétert tett ki a víz magassága, a másik pedig a középamerikai Panama-államban, ahol 1908. május 1-én 5 perc alatt 63 milliméter eső esett, vagyis ha ez a zápor egy óráig tartott volna, úgy hét és fél méteres víztömeg öntötte volna el a várost.

Hogyan tréfálták meg az erdélyi szászok 1853-ban a Járásí főnököt? Erdélyben élt a híres *vidombáki Kossuth Lajos*, akinek a haláláról írtak nemrégiben a kolozsvári lapok. Ennek a vidombáki Kossuth Lajosnak érdekes története volt. A jó embernek sohasem volt az igazi neve Kossuth. *Rosenauer*-nak hívták és tanító volt. Még az 1853-iki székely összeesküvés alkalmával történt ennek a tanítónak az «esete» is. Az osztrák spiclik székelyföldön is állandóan kémek, összeesküvők után szimatoltak. De nem kerültek el a szászoktól sem, akik pedig már akkor sem igen szerették a titokzatoságot, így az összeesküvést sem. Volt a spiclik között egy cseh közsörös vagy trombitás is, aki különösen sokat zaklatta a csendes szászokat. Ezek azután végül is megunták a bosszantást s elhatározták, hogy beugratják a cselákok, aki járásí főnök volt. Egyszer a kántor és két tanító a község korezmájába ment s észrevették, hogy a spicli jön utánuk és a söntésből fülel. Hármán azután jó hangosan tudtál adták a járásí főnök úrnak, hogy *Kossuth Lajos bejött Erdélybe és Vidombákban mint Rosenauer tanító él, innen tartja fenn az összeköttetést a székelyekkel*. A spiclinek sem kellett több! Nosza fut a csendőrökért és két kocsin siet Vidombákra. Körülfogták az iskolát, a cselák pedig erős fedezettel berontott a tanító lakásába.

— *Ön Kossuth Lajos!* — harsogta a jámbor tanító felé.

A szegény *Rosenauer* hiába tiltakozott a vád ellen, megvasalták s el akarták vinni. De akkor jött az egész község lakossága. Mindnyájan esküvel bizonyították, hogy az ő tanítójuk sohasem volt *Kossuth Lajos*, annak becsületes neve születése óta *Rosenauer*. A spiclinek ez még nem volt elég. Elvitté a tanítót a paphoz s ennek is esküt kellett tennie rá, hogy *Rosenauer* valóban *Rosenauer*, aki csupán 24 éves, *Kossuth* pedig jó ötvenes lehet. Végül egy bécsi könyvet szedett elő, amelyben megvolt *Kossuth* arcképe. Bizony a tanító cseppet sem hasonlított hozzá. Így végre mégis csak szabadon engedték őt. Az esetnek, a cseh felsülésnek, nagy hire ment az egész szász földön. *Rosenauerre véglegesen ráragadt a «vidombáki Kossuth Lajos» elnevezés és 90 éves korában bekövetkezett haláláig büszkén is viselte.*

Gyújtogatás Kecskeméten. Kecskeméten tűz támadt a Csongrádi-úton és két tizenhat méter hosszú, összeépített ház leégett. A tüzet csak nagy erőfeszítéssel tudták a tűzoltók megfékezni. Több szemtanu állítja, hogy a tűz keletkezésének idején a muszáji pirománias gyereket látták. A muszáji gyakori tüzeseket is — amint kiderült — a pirománias *Soltész Farkas* János okozta, az országos hírűvé tett muszáji gyerek, kit az egri irtalmas kórházban helyeztek el az elmeosztályon. Onnan egy héttel ezelőtt megszökött. Így valószínűnek látszik, hogy ő okozta a legújabb kecskeméti tüzet is.

A szovjetkormány mezőgazdasági gépeket vásárol tőlünk. A szovjetkormány két bevásárlója Budapestre érkezett. A szovjet megbízottjait útjukban állandóan detektívek kísérik. Ezúttal mezőgazdasági gépeket akarnak beszerezni Oroszország számára. Már megtekintették a Weiss Manfréd-féle gyárat, majd fölkeresték a MÁV gépgyárat és ügylátszik, nagyobb mennyiségű magyar gazdasági gépet fognak a mi gyárainkban rendelni.

Földalatti kutya Hódmezővásárhelyen. Nemrégiben érdekes vendégek érkeztek Hódmezővásárhelyre Londonból, ahonnan a British-Múzeum küldötte ki két kutatóját, hogy szerezék be a Hódmezővásárhelyen fölfedezett úgynevezett földi kutya egy példányát. Ez a nevezetes állatfaj annyira ritka, hogy eddig még a British-Múzeumban sincs belőle egyetlen példány sem, viszont a múlt év folyamán *Bosnár Bertalan*, a vásárhelyi református gimnázium tudós természetánára megállapította, hogy ez a ritka állat a hódmezővásárhelyi határban még föltalálható. A tanár közlése eljutott a londoni tudós körökhöz és így történt, hogy a londoni kiküldöttek egy szép napon megjelentek Vásárhelyen. A két angol tudós közel két hétig kereste a ritka állatot, azonban megfogni nem tudták, mert hallatlan óvatossággal jár-kel földalatti birodalmában. Alig utaztak el az angolok, egy vásárhelyi gazda földjén, szántás közben, két földi kutyát vetett föl az eke. A nagyszerű találatról táviratilag értesítették a British-Múzeumot, ahonnan már meg is jött a válasz, hogy a példányokra föltétlenül igényt tartanak.

Hogyan gyógyítják a lépénés állatot az oláhok? Az újaradi gazdák állatai között néhány hét előtt több lépénés megbetegedés történt, mire a községi állatorvos intézkedett, hogy Bukarestből küldjenek megfelelő mennyiségű szérumot a meg nem fertőzött állatok beoltására. A szérum meg is érkezett s az állatorvos elvégezte a beoltásokat. Az eredmény váratlan volt: *pár napon belül a beoltott állatok közül harmincharom pusztult el lépénésben.* A vizsgálat megállapította, hogy Bukarestből a lépéne elleni szérum helyett lépéne baktériumot küldtek.

Az állatok szívének súlya. Érdekes megfigyeléseket tehetünk, ha összehasonlítjuk különböző állatfajok szívének súlyát, illetőleg a test és a szív súlyának viszonylagos nagyságát. A halaknál a test és a szív viszonylagos súlya független a test nagyságától s csupán az életviszonyok befolyásolják a szív növekedését. Mozgékonyabb halak szíve nagyobb s ezzel kapcsolatban a lassúbb mozgású tengeri halak szíve kisebb, mint a fűrébb édesvizieké. A békáknál (kétlélűek) viszont a szív nagysága az éghajlattal változik. Nyáron, amikor a szív munkája erősebb, természetesen a szív is nagyobbodik. Legérdekesebb a gerinces állatok szív nagyságának viszonya. Kifejlett állatok szíve kisebb, mint a fiataloké. Emlősöknel a szív a legnagyobb nagyságát újszülött korban éri el, azontúl fokozatosan kisebbedik. A szív nagysága természetesen függ még a test által végzett munkától és az éghajlattól. Gyorsan mozgó állatok szíve aránylag sokkal nagyobb, mint a lomha állatoké; viszont meleg éghajlat alatt élő emlősöknel, ahol a hővesztés kisebb, a szív viszonylagos súlya is kisebb, mint a hideg éghajlat alatt élő állatoké.

Műkedvelő előadás Peregén.

A peregi ifjusági egyesület műkedvelő gárdája nagy sikerrel mutatta be a „Silvio kapitány” című irredenta színművet. Az előadásnak olyan nagy sikere volt, hogy meg kellett ismételné. Képünk a színmű főszereplőit mutatja be.

A tőzeg felhasználása vasúti gépek fűtésére. Napról-napra mind kevesebb lesz a földnek ásványi tüzelőanyag-készlete, mind rövidebb ideig fog tartani a szén, a petroleum, ami anyagok pedig elengedhetetlenül szükségesek a mai modern gépek üzemben tartásához és legtöbb esetben fával egyáltalán nem is pótolhatók és ha pótolhatók lennének is, úgy sem lehetne a világ fakészletével kielégíteni a szükségletet. Ennek folytán rendkívül nagy jelentősége van minden új felfedezésnek, melynek segítségével ezeket az anyagokat más, olcsóbb anyagokkal pótolhatjuk. Újabban sikerült olyan vasúti mozdonyokat szerkeszteni, amelyek szén helyett tőzeggel fűthetők. A tőzeg vagy turfa, amint tudjuk, korántsem olyan értékes tüzelőanyag, mint a szén, még pedig azért, mert ezt a turfát egész fiatal szénnek kell tekintenünk, amely még nem alakult át teljesen, mert a barnaszéntelepek ilyen tőzeggel alakultak át szénteleppé a föld belsejében, de az átalakuláshoz évmilliók szükségesek. Svédországban egy vasúti társaság egy több mint 400 kilométer hosszú vasúti vonalat tartott üzemben a szénhiány miatt tőzeggel fűtve, más vidékeken pedig tőzeggel fűtötték a lokomotivokat igen szép eredménnyel. Egy hajózási társaság is berendezkedett Norvégiában tőzégfűtésre és hajói ennek folytán akadály nélkül közlekedtek akkor is, amikor más hajótársaságok szénhiány miatt kénytelenek voltak üzemüket beszüntetni. (K.)

Kőkorszakbeli leletek. Egyik Szigetvárhoz közelfekvő helység határában ásás közben kőkorszakbeli leletekre bukkantak. Több urnát találtak, amelyek finomművű girlandokkal voltak díszítve, azok kívül rengeteg kőkorszakbeli főzőedény. Utána tovább ástak és egy egyméteres barlangra bukkantak. Szakértők véleménye szerint a talált urnák és főzőedények kétszázötven évvel ezelő kőkorszakból származnak.

Olvasóink, gazdaközönségünk szíves figyelmébe ajánljuk az itt felsorolt, gazdaságokban nélkülözhetetlen, hasznos tartalmú könyveket. *Kovács*: Házinyúl, mint haszonállat 12.000, *Kis Mihály*: Az igásló tenyésztése 21.800, *Mattaszkovszky*: Állattenyésztési tanácsadó 13.400, *Molnár*: A gyümölcs értékesítése 21.800, *Sierbán*: A kendertermelés és áztatásról 12.000, *Végh*: Bolgárkertészet 21.800, *Winkler*: Baromfihiatalás és értékesítés 13.400, *Zaitschek*: Miképpen állítsuk össze a fejőstehenek takarmányát 14.800, *Withten*: A hústenyésztés időszéri kérdése 13.400, *Ignác*: Méhészet 33.000, *Bernátsky*: Szőlőművelés 33.000, *Fehér*: Takarmánynövények termesztése 19.000, *Gyürky*: Az előrehaladt borkezelés és pincegazdaság 21.800, *Illés*: A cirok, köles, repace, mák termesztése 12.000, *Károly*: Rét- és legelőművelés 26.000, *Kaszás*: A gazdaember tüköre 33.000, *Kovácsy*: Juh-tenyésztés 40.000, *Nyáry*: A dohánytermelés kézikönyve 13.400, *Kiskertész* 61.000, *Prack*: A kisbirtok helyes berendezése és kezelése 26.000, *Répassy*: Édesvízi halgazdaságok 40.000, *Schandl János dr.*: A szarvasmarha tenyésztése 30.200, *Tormai*: A borjú fölneveléséről 19.000, Vadászati útmutató bérmentes szállítással. 60.000 K. Megrendelhetők a Vasárnap könyvosztályánál, Budapest, VI., Ó-utca 10.

Megkötözöttén a vonat alatt. Mexikóban Cesar Castro iskolásiút az iskolában elrabolták a banditák. Kloroformmal elkábították. Mikor magához tért, eltűnt az aranyórája és megkötözve tetetetlenül fekiadt a Mexikó városába vezető vasúti sínek között. Borzalmas percekét élt át, amikor egyre fokozódó dübörgéssel közeledni kezdett délelőtt az első vonat. Tehervonat volt. — Halottan tartottam magam, amikor a rárobogó vonat borzalmas lármdját meghallottam — mondotta el később. — El nem lehet képzelni, mit jelent az, amikor tudja az ember, hogy a biztos halál rohan rá. Castro imádkozni kezdett és olyan kicsire húzta össze magát, amennyire csak tudta. Mikor a vonat rárohant, elvesztette eszméletét. Nem történt semmi baja. Még csak a ruháját sem tépte meg a vonat. Délután még két vonat rohant el fölötte. Elájult mind a két ízben a vonatok alatt és mikor magához tért, csak annyi ideje volt, hogy elkészüljön az újabb vonatra. Este hat órákor egészen véletlenül megtalálták és kiszabadították veszedelmes helyzetéből.

KUKÁNY OSTROMA

Regény. Irta: Seress Imre.

(17. közlemény.)

2. Egy ingváll rózsaszín csipkéből. Olyan finom volt ez a csipke, mint a lehellet, csupán a színét nem lehetett meghatározni, ami azonban még érdekesebbé tette.

3. Ragyogó fényes páncél, vagyis inkább drótfonál ing, amelyet állítólag Rozgonyi Cecilia számára horgoltak, mikor ez a híres magyar asszony elsőnek mászta meg Galambóc várának falait, nyomon követve Zsigmond király által. Ezt a drótinget véletlenül látta meg Szécsi Mária egy ócskavas kereskedőnél és rögtön fölismerve értékét, megvette húsz krajcárért, ami békeidőben szép pénz volt.

4. Egy görbe kard, amely már a Nemzeti Színházból került Szécsi Mária birtokába harminc krajcárért, egy nagy selejtezés alkalmával. A Nemzetiben csak későn vették észre, hogy egy régi ereklyét adtak el potom áron és egy forintot ígértek Szécsi Máriának, ha visszaadja, de Szécsi Mária nem adta.

5. Egy csizma valódi acélpléhből, amelyet Szécsi Mária pár nap előtt küldött talpalás céljából a kukányi kovácshoz, de aki visszaküldte azzal, hogy ő nem szuster. A csizmán levő sarkantyúnak az volt a nevezetessége, hogy néha derelyemetelőnek is használták.

6. Egy sisak, amely fából volt ugyan, de ezüst papírral teljesen beragasztva az igazi öntött vas hatását keltette. A tetején structoll hajladoxott, amely volt legalább három arasz. Olyan struccmadár, amelynek ekkora tolla lenne, nincs is a világon, ezért hát a tollat Szécsi Mária sodorta papirosból.

A sisakot fejére téven és leeresztve ennek rostélyát is, Szécsi Mária így szólt Csülök Ágneshez:

— No készen vagyok, most megyek a felvégre, ha tetszik elkísérhatsz.

Csülök Ágnes azonban már nem ért rá felelni, mert ugyanabban a pillanatban kopogtak az ajtón.

— Szabad! — szólt Szécsi Mária, egy sejtéssel a szivében.

A sejtés helyes volt, mert mikor kinyílt az ajtó, Wesselényi Ferenc lépett be rajta.

Meglátta Csésze Máriát, mint Szécsi Máriát, Wesselényi szája tátva maradt, majd ezt hebegte:

— Ó, Szécsi Mária! Én meg Wesselényi Ferenc lettem! És nézze csak nagysád, hogy mi mindent hoztam! Ó, láthatja ebből szerelmem óriás nagyságát. Ó, vallja meg, hogy szeret nagysád is.

De Szécsi Máriát, bár olvadozott a gyönyörtől, most győtrő sejtelem szállta meg hirtelenül, győtrő sejtelem, amelyben azonban egyúttal büszkeség is volt. Eléje lépett Wesselényinek és ezt kiáltotta:

— Ó, hát már megtörtént? Ó, beszélj! Úgy-e, hogy megölted Szárazt, azt a marhát? Hát mégis elkéstem! Most téged becsubnak! Ó, mi lesz belőlem!

Wesselényi rögtön megértette, hogy miről van szó. De habár Mária kétségbeesése hízogó volt is rá nézve, nem tudott felelni mást, mint a teljes igazságot.

— Ó, hölgyem — szólt, légy nyugodt. Száraz barátunkat igen, elintéztém. Szunnyad ő édesen, az orrára dölve.

De Mária nem bírt ebben megnyugodni.

— Ó, Ferenc — kiáltotta, mit beszélsz itt nekem képletképpen? Mondja el egy szóval: hogyan küldte őt a más-világra? Mert, ha már megtörtént és ennélfogva ön nem kerülheti el a szomorú börtönt, biztosítom magát, hogy én ezt szívbéli hűséggel fogom kivárni.

Wesselényi meg volt hatva.

— Ó, hölgyem — felelt, hát legyen. Száraz nem párbajban esett el, mert a párbaj csak

holnap hajnalban lesz. Mialatt a kocsmában erről tárgyaltunk, ő bizony elaludt és még mostan is döglik. Én azt ajánlottam, hogy hajnalban vivjünk az erdőben, egy tisztáson. Fegyverünk pisztoly és kard legyen harminc lépésről, életre-halálra, amíg egyikünk a föbbe harap. Száraz beleegyezett, de a távolságot kissé keveselte és háromszáz lépést javasolt, végre megegyeztünk százötvenben.

— Ó, maga krakéler! — vágott közbe boldog megütközéssel Mária. Igen is krakéler, akinek úgy látszik öröme, ha játszhat a saját életével. Maga egy párbajhős, aki nem fér a bőrében, aki minduntalan embert akar látni halva! No, de most az egyszer ez nem fog sikerülni, mert én megátolom, bármibe kerüljön is! Ó, nem Száraz miatt! Ó rá fűtyülök, ha tíz golyót kap is a hasába. Csak azt nem akarom, hogy a maga boldogsága meg az én boldogságom vérel legyen bemocskolva. Nem akarom, hogy magát törvény elé vigyék, és hogy a fene tudja meddig a tömlőben üljön, hogy az összes újságok rólam és magáról ostoba cikkeket írjanak. Maga tehát most itt fog ülni nálam reggelig, amíg Száraz elő nem kerül, amikor is pár jó pofonnal neki is le fogom hűteni a párbajozó kedvét. Százötven lépésről akar magára löni ez a hülye? No majd kap ezért, csak a szemem elé kerüljön. De a maga fület is megráncigálom ám, ha mindeh áron párbajozni akar! És most lássuk, mi mindent hozott a teához?

Mária kibontotta a pakkot és meg volt elégedve.

— Rendben van! — szólt mosolyogva. Ezért kap egy kézszorítást.

Wesselényi túlaradó boldogsággal felelt: — Ó, én drága hölgyem, hát egyebet nem érdemel az, aki önért életét is képes volna föláldozni?

A célzás egy csókra egész nyilvánvaló volt.

— Nonono! Csak lassan! Ne olyan hevesen, bár örülök ennek a percnak. Csakhogy mielőtt tovább mennénk, ki akarom adni azt, ami a begyemben van. Wesselényi Ferenc, üljön hát le, pár perc alatt megfőzöm a teát. Teázás közben aztán majd meg akarom tudni, hányadán is állunk voltaképpen?

A tea elkészítése valóban nem tartott sokáig, mert a hozzávaló vizet Mária közben föltette. Két csésze a szép sárga italból alig két perc múlva ott gőzölgött az asztalon, ahová föl lett rakva a harapnivaló is. Ehhez mindketten késedelem nélkül hozzálattak, aztán Mária így kezdte újra:

— Ne csodálkozzon Wesselényi, ha én magát szigorú, nagy próbára teszem. Mert ne higgye ám, hogy én nem látok bele a maga veséjébe, hogy nem látok at a szítán, és hogy kiveszem a pénzemet a takarékból azonnal, mihelyt maga szerelmről kukorékol nekem!

Wesselényi Ferenc nagyon kezdte hegyezni a fület, mert, hogy Máriának pénze van, ezt csak sejtette eddig, mint macska az esőt, de igazán nem tudta és mind annak, amit eddig ezzel a nővel kapcsolatban tett és gondolt, valóban nem volt semmi anyagi rugója.

Most hallotta először és pedig magától Máriától, hogy a szerelem egy kis pénzzel is fog járni és ez a gondolat egy csöppet se volt kellemetlen. Ezt azonban jónak látta nem mutatni, sőt komoly képet vágott.

— Nagyságos asszonyom — szólt, ne tovább! Szavai engem végig sértenek, mert az anyagiak nálam nem játszanak szerepet soha. Halljuk inkább, mi a próba, én állok elébe!

Mária, bár egészen meg volt már főzve, asszonyi macacsságból mégis kitalálta azt, amit magában tervezett.

TRÉFÁK

A baj okozója.

Egyszer egy cigány a vásáron nagyon megéhezett. De csak két krajcárja volt és ebből jól akart lakni. Elhatározta tehát, hogy azt fog venni a pénzen, amiből a legtöbbet adnak. Végigjárta hát az egész vásárt és a pénzen — tormát vett, amelyből valóban a legtöbbet adtak.

Eszi a more a nyers tormát, köhög, majd megfűl már, szeméből pedig ömlik a könny. Látszott rajta, ha már pénzt adott érte, akkor meg is eszi azt a nagy darab tormát. Az öklével törülgeti a könnyeit s nagyokat pislog vérbeborult szemével. De csak nem lát. Végre megharagszik a könnyekre is, meg a szemire is és kifakad:
— Ba' kifutnál, mért nem nésted meg, hogy mit vesel!

(Beküldte Lökös Sámuel Héthről.)

A bosszú.

A Pista gyereket megverte az anyja s ráadásul még meg is ijeszti:

— Ha még egyszer rossz leszel, bezárlak a tyúkólba!

A Pista gyerek duzzogva válaszol:

— Nem bánom, de — tojni azért se fogok!

(Beküldte Nagy Róza Vönöckről.)

Iskolában.

Tanító: No Pista fiam, mondd csak meg nekem, mikor kell a gyümölcsöt leszedni?

Pista: Amikor a gazdája nincs otthon, a kutya meg láncra van kötve!

(Beküldte Tóth S. András Orosházáról.)

A szegény ember bölcsesége.

A szegény ember egy éjjel két tolvajt csipett meg a házában. Nevezt szólt hozzájuk:

— Bolondok! Mit kerestek itt éjjel, ahol én nappal sem találok semmit?

(Beküldte Bretus István Kocsérről.)

Az új milliomos.

Az újdonsült milliomosnak kislánya születik.

— Szeretném, ha Rézike lenne a neve — mondja az asszony.

A milliomos sértődötten felel:

— Nem kell spórolni, legyen Aranka a neve.

Főszerkesztő: Meskó Pál. Felelős szerkesztő: Perlaky György.
Főmunkatárs: Buday Barna. Felelős kiadó: Bak Imre.

Legkiválóbb gyümölcs-csemeték

díszcserjék, díszfák, virágok,
magvak, kertieszközök és gépek

Unghváry László R.-T.-nél

minden

„HANGYA“

szövetkezet útján legelőnyösebben beszerezhetők.

Óriási képes árjegyzék

és rendelőlap a „Hangya“-szövetkezeteknél rendelkezésre áll.

REJTVÉNYEK

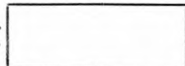
1. Betűrejtvény.

Van minden városban, de nincs Egerben. Van minden vízben, de nincs a tengerben. Ha meg akarod lelni, tavasz kellő közepén megleheted. Mi ez?

(Beküldte Vermes Lajos Bessenyőtelekről.)

2. Szórejtvény.

ség

ség

3. Szórejtvény.

m

(Beküldte Györke Lajos Senyeházáról.)

(Beküldte Tóth Jolán Budapestről.)

A rejtvény megfejtéseket legkésőbb szeptember 22-ig kell beküldeni a «Vasárnap» szerkesztőségéhez. A megfejtők közöljék levelükben pontos címüket is.

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 40-ik számban közöljük.

A 34-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Számrejtvény: **Legjobb szakács az éhség.**

2. Kockarejtvény:

3. Betűrejtvény: **Körte.**

Megfejtették: Lipták F., ifjú Kálmán Ferenc, Besenyi Mária, Rohonczy Pongrácz Emil, Kismémet János, Kismémet Juliska, II és Viktor-Németh Ferenc, Doboczkó László, ifjú Csordás Sándor, Nagy Zoltán, Huszár István, Molnár Elek, Weber János, ifjú Szabó Gergely, ifjú Horváth V. Miklós, Vörös Vince, Süveges József, Molnár István, ifjú Bene Lajos, Hamza Rózsa, Gonda Vince, Bene János, M. gazd. tanár, Batta Pál, Budai Annus.

Jutalomkönyvet nyertek: **Weber János (Száva), Hamza Rózsa (Hajdusámsón), Molnár István (Rábasömjén), Vörös Vince (Kisbicsérd), ifj. Horváth V. Miklós (Jászapáti).**

A 35-ik számban közölt rejtvényeket a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak szeptember 6-án.)

Galónapiac. Búza 76 kg.-os, tiszavidéki 3575—3600, felsőtiszai 3550—3575, fejrémgyei 3525—3550, pestvidéki 3500—3550. Búza 79 kg.-os, tiszavidéki 3675—3700, felsőtiszai 3650—3675, fejrémgyei 3625—3650, pestvidéki 3625—3650, rozs 2550—2600 takarmányárpa 2650—2800, sörárpa 3100—3600, új zab 2350—2450, tengeri 2700—2750, repce 5700—5800, korpá 1750—1800 K.

Liszt- és őrlémpiac. Dupla 0-ás 5800, 0-ás 5700, 2-es 5500, 6-os 4600, takarmányliszt 2400, korpá 1800, 1-es rozsliszt 4000, 75%-os egységes rozsliszt 3500 K volt kg.-kint budapesti paritásban, zsákkal együtt. **Malomárak:** 0-gg 6300, 0-g 6300, 2-es 6100, 6-os 5400, 7-es 4400, rozs 0-ás 5600, egységes rozsliszt 4600 K kilogrammonként.

A világ legjobb

Harmonikái, Hegedűi, Citerái,
Beszélőgépei, Cimbalmjai,
továbbá az összes Hangszerek itt a
gyárban kaphatók.

Romlott hangszereket művésziesen javít.

Legjobb Húrok.

Árjegyzéket ingyen küld.

MOGYORÓSSY GYULA m. kir. szabadalmazott hangszergyára
Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. — Telefon: József 16—81.

Takarmányvásár. Rétszéna II-od rendű ó 70—80.000, III-ad rendű csomogásra 35—65.000, muharszéna 65—110.000, lucernaszéna 105—12.000, zabosbükknyszéna 70.000, alomszalma II-od rendű 40—55.000, zsúpszalma II-od rendű 70.000 K.

Vetőmagvak. Árak nyersáruért 100 kg-kint. Bab, fehér 360—380.000, bab, tarka 260—300.000, borsó, Viktória 280—320.000, borsó, express 400—450.000, bükköny, tavaszi 250—270.000, bükköny, szösös 500—650.000, biborhere 400—460.000, cirokmag 150—180.000, koriander 340—360.000, csillagfűrt 260—280.000, kendermag 380—400.000, köles 270—280.000, lenmag 620—650.000, lencse, prima 550—750.000, mák 1,450—1,500.000, muharmag 180—200.000, napraforgó, fehér 340—360.000, tatárka 370—400.000, tökmag 800—850.000 K.

Vágómarhavásár. Bika, jobb minőségű 13—16.000, kivételesen 17—17.500, bika, silányabb minőségű 8000—12.500, tarka hizott ökör, jobb minőségű 13—17.000, kivételesen 17.500—18.000, középminőségű 8000—12.500, alárendelt minőségű 5500—7500, magyar tehén 6000—13.500, kivételesen 14.000, tarka tehén 5500—15.500, kivételesen 16.000, bivaly 8500, növendék 6000—12.000, kicsontozni való 4000—5000 K.

Sertésvásár. Árak: prima urasági 23—23.500, kivételesen 24.000, prima szedett 22—22.500, közép 21—21.500, könnyű jobb 18—19.000, könnyű silányabb 17—18.000, öreg urasági 21—21.500, öreg szedett 19—20.000, angol hússertés 20—25.000, zsír 30—31.000, szalonna 26—27.000, sertésűs fejfel, lábbal 23—25.000, kettéhasított szalonnás sertés 25—27.000. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete bizományi hízalásra sertéseket előford és olcsó előleget folyósít.

Tenyészállatok és járműök. Importált fehér erdélyi járműökör 16—18.000, I-ső rendű belföldi fehér járműökör 12—14.000, I-ső rendű belföldi tarka járműökör 12—14.000, friss fejestehén 12—16.000, másfél éves üszök 13—16.000, másfél éves tinók 12—14.000 K.

Szurómarhavásár. Élő borjúk: Belföldi szopós: I-ső rendű 19.500—20.000, kivételesen 21.000, II-od rendű 18—19.000 K.

Lóvásár. Jobb minőségű hátsó és csikó 400.000—4.000.000, könnyebb kocsi 7.500.000, igás kocsi nehéz 7.000.000—11.000.000, könnyű 4.000.000—7.500.000, számár 600.000—1.800.000, alárendelt minőségű lovak 500.000—4.500.000, vágólovak 400.000—4.250.000 K.

Tej és tejtermékek. Árak a budapesti piacon: Teljes tej literje 4800—5600, petrezselyem literje 45—60.000, tejjel literje 22—30.000, vaj kg.-ja 70—90.000, tehénturó kg.-ja 10—18.000, juhturó kg.-ja 30—44.000, ementáli sajt kg.-ja kicsinyben 60—80.000, nagyban 50—55.000, gróji sajt kg.-ja kicsinyben 50—70.000, nagyban 45—60.000, trappista sajt kg.-ja kicsinyben 40—60.000, nagyban 30—35.000 K.

Baromfi és tojás. Árak a budapesti piacon kicsinyben: Csirke, drb.-ja 36—55.000, tyúk drb.-ja 28—35.000, hizott ruca kg.-ja 32—40.000, hizott tyúkja kg.-ja 28.000, libamáj kg.-ja 40—100.000, ludzsir kg.-ja 42—60.000, tojás drb.-ja 1600—2000 K.

Zöldség és gyümölcs. Árak a budapesti piacon: Sárgarépa csomója 2000—6000, petrezselyem csomója 200—4000, zeller kg.-ja 500—1500, kalarabé kg.-ja 800—2800, vöröshagyma kg.-ja 1600—3000, fokhagyma kg.-ja 20—28.000, cékla kg.-ja 1000—4000, fejeskáposzta kg.-ja 1000—2500, kelkáposzta kg.-ja 1000—6000, fejessaláta drb.-ja 500—1500, rózsaburgonya kicsinyben kg.-kint 1000—2000, nagyban métermázsánként 90—160.000, fehér burgonya kicsinyben kg.-kint 800—1400, nagyban métermázsánként 70—120.000, uborka kg.-ja 2000—600, zöldsipaprika kg.-ja 2500—7000, tök kg.-ja 800—1600, karfiol 8000—25.000, torma kg.-ja 12—40.000, sóska kg.-ja 2000—6000, spenót kg.-ja 2800—5000, champignonbomba kg.-ja 50—90.000, alma kg.-ja 5000—16.000, körte kg.-ja 4000—18.000, szilva kg.-ja 1500—3000, szőlő kg.-ja 3000—16.000 K.

Ruházati szükségletét

legelőnyösebben a

„HANGYA”

vidéki szövetkezeteiben szerezheti be.

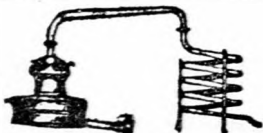
KAPHATÓK: Férfi- és női-ruhának való szövetek, fehéreműre, ágyneműre való chiffon, vászon, zephir, kanavá z. Szabókéllékek, kész fehéreműre és felsőruhák, úgyszintén mindenemű rövid-, kézmű-, konfekció- és díszműárak.

Dr. Héray Andor

Orsz. Földbirtokrendező Bíróság által engedélyezett ingatlanforgalmi és üzletértékesítő irodája. Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1. Törvényszékiileg bejegyzett cég.

Szakorvosi

rendelő-vér- és nemibeteg részére. Ez űst salvarsan-oltás! Rendelés egész nap. VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókussal szemben.)

Máthé András
vörösréz-
árugyár
Ujpest,

Károly-u. 11. Tel. 140-06. Pálinkafőző üstök-finomító készüléket és vörösréz mosóüstöket a legprimább kiviteiben állandóan raktárban tartok.

Bor-sajtók,

borszivattyúk, bortömlők, valamint az összes szőlő- és pince gazdasági gépek legújantánosabban kaphatók:

NAGYIGNÁC
Budapest, VII.,
Károly-körút 9.
Telefon: J. 115-15.

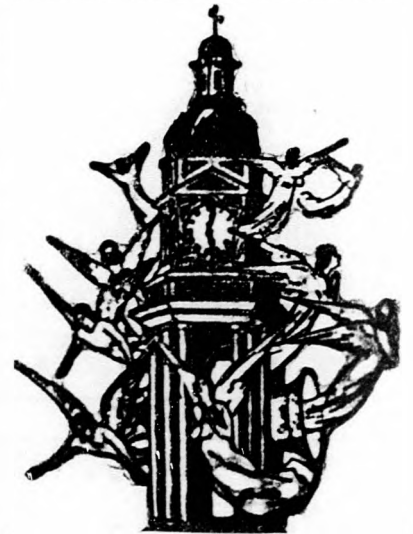
Ekek, ekealkatrészek, boronák, kapálóékek, fűkaszálók,

marokrakó és kévekötő aratógépek, lógerceblyék, kézi-járgányosok, motoros- és gözcséplőkészletek, szecskavágók, répavágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA” mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legújantánosabban.

Legjobban az jár, aki a „VASÁRNAP”-ban hirdet.

HARANGOKAT

tiszta harangérből pontos hangolással leggyorsabban önt és szállít az Orsz. Harangszakértői Bizottság felügyelete mellett a

HARANGMŰVEK R.T.

„ECCLESIA” ALAPÍTÁS.
Közp. iroda: Budapest, VI., Tüzér-u. 13-17.

MRAVKÓ JÓZSEF

UTODA
puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9.

ELVÁLLAL: mindenféle fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — ELAD: elsőrendű gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata vadászfegyvereket. — Legjobb minőségű mindenemű golyós, sörétes töltények, löszerek.

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű színbőről készült férfi-, női- és gyermekcipők, box- és sevrőbőről, továbbá munkásbakancsok a legjobb minőségben a legújantánosabb napiárakon szerezhetők be a

„HANGYA” ruházati és díszműáruszfályánál.